

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2018-09-20

Dnr VON 2018/0091

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsberättelse delårsbokslut per den 31 augusti 2018

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2018 per den 31 december 2018 godkänns.
2. Delårsbokslut och prognos överlämnas till Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Nämndens utfall för perioden uppgår till - 400 098 tkr vilket motsvarar 100 % av periodbudgeten. Per den sista augusti finns en positiv budgetavvikelse om 71, vilket är ca 3 700 mindre överskott än motsvarande nivå motsvarande period föregående år. Bokslutsprognosen för helåret är -601 250 vilket ger ett underskott på 1 000 tkr jämfört med budget. Prognos -1000 är samma som i juni.

Den negativa avvikelsen finns inom äldreomsorg där en stark volymtillväxt ej kunnat rymmas inom de budgetramar som sattes i budgetarbetet. Underskottet per sista augusti var 5 177, och beräknas fortsätta öka under året.

Positiv avvikelser jämfört med budget ser vi framförallt inom Övrig äldreomsorg, LSS Vuxna och Psykiatri vuxna. Anledningen till det positiva utfallet inom Övrig äldreomsorg på 928 tkr beror på nytt avtal korttidsboende. LSS vuxna har ett positivt budgetutfall jämfört mot budget med 1 655 tkr och beror på att vi har lägre kostnader för daglig verksamhet och SFB. Vidare ser vi ett överskott inom Psykiatri vuxna med 2157 tkr beroende på lägre kostnader för boendestöd samt övrig SOL verksamhet. Slutligen har vi även haft lägre kostnader övriga kostnader för stab under sommaren vilket ger ett positivt utfall på 933 tkr jämfört med budget.

Prognosen sätts till -1 000 tkr jämfört med budget med anledning av att vi även fortsättningsvis ser att kostnaderna för särskilt boende kommer överstiga budgeten.

Bilagor

Verksamhetsberättelse delårsbokslut augusti 2018

Leif Söderholm
tf. Socialdirektör

Christer Hansson
Controller

Tjänsteutlåtande

Expedieras

Kommunstyrelsen

Förslag till

Verksamhetsberättelse delårsbokslut augusti 2018

Vård- och omsorgsnämnden

Nämndversion

Ordförande: Mikael Ottosson

Förvaltningschef: Susanna Kiesel

Viktiga händelser

- Ny hemtjänstutförare LOV, Olir AB från 2 juli.
- Alla korttidsboendeplatser inkl. växelboende finns nu samlade på Enebacken.
- Beslut har fattats om att upphandla driften särskilt boende Vårdbo.
- Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen har fördelats.
- SKL:s rekommendation att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boende nattetid har antagits.
- Nya riktlinjer har antagits för kommunal hälso- och sjukvård i Österåker.
- Helgaktiviteter har startats upp på träffpunkterna.
- Förvaltningen deltar i ESF-projektet DigIT – Digital kompetensutveckling.
- Förvaltningen deltar i ESF projektet MIA – Mobilisering inför arbete.
- Implementering pågår av utredningsmetoden IBIC inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning.
- Verksamheten Bryggan är permanentad från 1 januari.
- Ny utförare boendestöd LOV, Funkisgruppen från 1 mars.
- Upphandling av driften av Åkerspark. Nyttida är ny utförare från 1 september.
- Beslut har fattats att upphandla drift av Skogstjappan bostad med särskild service.
- Nämnden har begärt ett uppdrag från Kommunfullmäktige för att påbörja projektering för ny gruppboendestöd för LSS målgrupp.
- Personalsituationen har varit god under året.

Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning per slag (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN -AUG			
	Budget 2018	Prognos 2018	Budget- avvikelse	Utfall 2017	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Verksamhetens intäkter								
Avgifter	25 159	25 159	0	25 654	16 773	16 624	-148	99%
Övriga intäkter	48 341	48 341	0	48 801	31 841	33 876	2 034	106%
Summa intäkter	73 500	73 500	0	74 455	48 614	50 500	1 886	104%
Verksamhetens kostnader								
Personalkostnader	-32 492	-32 492	0	-28 813	-21 661	-20 777	885	96%
Lokalkostnader	-38 760	-38 760	0	-39 948	-25 840	-24 363	1 477	94%
Kapitalkostnader	0	0	0	-142	0	-94	-94	n/a
Köp av verksamhet	-565 634	-566 634	-1 000	-549 459	-377 090	-382 233	-5 143	101%
Övriga kostnader	-36 865	-36 865	0	-40 572	-24 192	-23 131	1 060	96%
Summa kostnader	-673 750	-674 750	-1 000	-658 934	-448 783	-450 598	-1 815	100%
Verksamhetens nettokostnad	-600 250	-601 250	-1 000	-584 479	-400 169	-400 098	71	100%

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	HELÅR				PERIOD: JAN -AUG			
	Budget 2018	Prognos 2018	Budget- avvikelse	Utfall 2017	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse	%
Nämnd och staber	-18 114	-18 114	0	-19 619	-12 077	-11 144	933	92%
Särskilt boende	-162 547	-169 547	-7 000	-151 480	-108 365	-113 542	-5 177	105%
Hemtjänst	-105 220	-105 220	0	-100 745	-70 147	-70 809	-662	101%
Övrig äldreomsorg	-24 823	-22 823	2 000	-34 033	-16 549	-15 625	923	94%
-varav korttidsboende	-12 898	-12 898	0		-8 599	-7 341	1 258	
Admin äldreomsorg	-11 008	-11 008	0	-11 231	-7 339	-8 064	-725	110%
LSS vuxna	-173 152	-171 152	2 000	-173 292	-115 434	-113 780	1 655	99%
- varav Assistans LSS	-17 731	-17 731	0		-11 821	-14 426	-2 605	
Psykiatri vuxna	-44 108	-42 108	2 000	-42 768	-29 406	-27 250	2 157	93%
Admin vuxenstöd	-8 296	-8 296	0	-8 836	-5 531	-5 445	86	98%
LSS barn	-20 987	-20 987	0	-11 166	-13 991	-13 711	281	98%
Övrigt barn och ungdom	-25 481	-25 481	0	-24 285	-16 988	-16 751	237	99%
Admin barn och ungdom	-4 408	-4 408	0	-4 768	-2 939	-2 532	407	86%
Personligt ombud	-2 105	-2 105	0	-2 255	-1 403	-1 446	-43	103%
Verksamhetens nettokostnad	-600 250	-601 250	-1 000	-584 479	-400 169	-400 098	71	100%

Nämndens utfall för perioden uppgår till - 400 098 tkr vilket motsvarar 100 % av periodbudgeten. Per den sista augusti finns en positiv budgetavvikelse om 71, vilket är ca 3 700 mindre överskott än motsvarande nivå motsvarande period föregående år. Bokslutsprognosen för helåret är -601 250 vilket ger ett underskott på 1 000 tkr jämfört med budget. Prognos -1000 är samma som i juni.

Den negativa avvikelsen finns inom äldreomsorg där en stark volymtillväxt ej kunnat rymmas inom de budgetramar som sattes i budgetarbetet. Underskottet per sista augusti var 5 177, och beräknas fortsätta öka under året.

Positiv avvikelser jämfört med budget ser vi framförallt inom Övrig äldreomsorg, LSS Vuxna och Psykiatri vuxna. Anledningen till det positiva utfallet inom Övrig äldreomsorg på 928 tkr beror på nytt avtal korttidsboende. LSS vuxna har ett positivt budgetutfall jämfört mot budget med 1 655 tkr och beror på att vi har lägre kostnader för daglig verksamhet och SFB. Vidare ser vi ett överskott inom Psykiatri vuxna med 2157 tkr beroende på lägre kostnader för boendestöd samt övrig SOL verksamhet. Slutligen har vi även haft lägre kostnader övriga kostnader för stab under sommaren vilket ger ett positivt utfall på 933 tkr jämfört med budget.

Prognosen sätts till -1 000 tkr jämfört med budget med anledning av att vi även fortsättningsvis ser att kostnaderna för särskilt boende kommer överstiga budgeten.

Verksamhetsuppföljning

Nämnd och staber

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens ansvar när det gäller att tillgodose

behoven av vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheterna. Vård- och omsorgsnämnden är en så kallad kundvalsmyndighet med ansvar för myndighetsutövning, beställning och finansiering av verksamheten, uppföljning av kvalitén i verksamheten och de utförda insatserna.

Förvaltningen leds av socialdirektören. Förvaltningens sakkunniga, utredare och utvecklare finns samlade i en stab. Även förvaltningens administrativa stödfunktioner finns samlade i en gemensam enhet för administration och service. Båda enheterna arbetar med både Vård- och omsorgsnämndens samt Socialnämndens verksamheter.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen utifrån förvaltningens åtagande visar vid uppföljning att arbete för att uppnå målen pågår.

Ingen NKI undersökning har genomförts under 2017 eller 2018. En bemötandeundersökning genomfördes av förvaltningen hösten 2017 visade på mycket gott resultat och redovisades till nämnden i januari. Ny undersökning planeras hösten 2018.

Personalomsättningen inom förvaltningen var 13,7% år 2017 under 2018 har personalomsättningen fram till juni varit xxx 4,65 % vilket visar på en mycket stabilare personalgrupp jämfört med tidigare år.

En ny e-tjänst har införts av personligt ombud verksamheten för att underlätta kontakt för nya klienter.

Det tvååriga samverkansprojektet kring elever med problematisk frånvaro startade 1 januari 2018. En samverkan mellan socialnämnden, skolnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Åtta barn har beviljats insatsen, av dessa har två barn uppnått goda resultat när insatsen avslutades.

Socialstyrelsens brukarundersökning pågår under hösten inom äldreomsorg och omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Medarbetare har utbildats för att hålla i intern basutbildning "Våld i nära relationer". Två kurser har genomförts och ytterligare tillfällen är planerade för hösten. Detta gör att alla medarbetare ska kunna få en baskompetens under sitt första år som anställd inom socialförvaltningen. Även andra utbildningar inom området har genomförts. Ett arbete med att implementera rutiner kring våld i nära relationer pågår inom förvaltningen.

Målen för ett hållbart samhälle har inte kunnat uppnås då inga miljökrav har tagits

fram som kan användas i samband med upphandlingar av verksamhet. Resepolicy är ännu inte antagen för kommunen. Representant från förvaltningen ingår i en kommunövergripande arbetsgrupp som leds av kommunens hållbarhetsstrateg.

Nämnden har yttrat sig i alla ärenden som berör nya bostäder och byggnationer som är relevanta för nämndens verksamhet.

Ett förslag till boendeprognos 2018 har tagit fram av förvaltningen och bifogas VP 2019 där beslut tas av nämnden i september.

Verksamhetsuppföljning och granskning

Granskningar av hälso- och sjukvården har genomförts på särskilt boende Enebacken under perioden november 2017 – januari 2018. Rapporten med upprättad handlingsplan har överlämnats till nämnden. Pågående handlingsplaner från tidigare granskningar följs upp enligt plan. Granskning av hälso- och sjukvård pågår hos samtliga utförare inom LSS boende samt LSS daglig verksamhet. Uppföljning sker enligt plan.

Uppföljningar av verksamheten inom funktionsnedsättning har genomförts via samverkansmöten. På dessa har temat varit avvikelshantering och ansvar för hälso- och sjukvårdsuppgifter. Det sammanlagda resultatet visar att avvikelser hanteras i vardagen men att dokumentation samt analys av dessa brister saknas. Rutiner behöver upprättas eller förbättras i vissa verksamheter vad gäller kontakter med hälso- och sjukvårdsansvariga hos utföraren, framförallt där det finns behov av samverkan med flera vårdgivare t.ex. psykiatrivården. Detta följs upp vid uppföljningsmöten under hösten.

Verksamhetsuppföljning har genomförts inom fem särskilda boenden; Vårdbo och Enebacken med avtal enligt LOU, Solskiftets äldreboende inom egen regin samt Smedbygården och Muskötvägen 25 särskilda boenden med avtal enligt LOV där nämnden köper enstaka platser. Rapporter har lämnats till nämnden. Handlingsplaner följs upp med berörda verksamheter.

Ny dataskyddsförordning GDPR

En ny dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) trädde i kraft inom EU den 25 maj 2018. Dataskyddsförordningen innebär en skärpning av kraven på att skydda personuppgifter. Förordningen ersätter bl.a den tidigare personuppgiftslagen (PuL). Personuppgiftsombuden ersätts med ett dataskyddsombud som ges en mer självständig roll i förordningen. Ett dataskyddsombud har tillsatts för Vård- och omsorgsnämndens verksamhet.

DigIT ett ESF projekt för digital kompetensutveckling

Socialförvaltningen deltar sedan 2016 i ett samverkansprojekt DigIT kring digital kompetensutveckling för medarbetarna inom vård och omsorg. Projektet finansieras till hälften av Europeiska socialfonden (ESF). Projektet leds av Stockholms stad vars fjorton stadsdelar ingår tillsammans med elva kommuner i Stockholms län. Projektet pågår till och med november 2018 och omfattar samtliga medarbetare inom förvaltningen.

Hemsjukvård år 2020

De förberedelser som har pågått inför ett eventuellt övertagande av hemsjukvården till kommunerna i Stockholms län år 2020 avslutades i februari då Storsthlmns styrelse tog beslut om att ett övertagande får anstå. Detta med anledning av bristande enighet kring frågan om grunderna för en skatteväxling. För Österåker internt kvarstår en delfråga, som var planerad att hanteras i samband med hemsjukvård 2020, gällande översyn av den kommunala hälso- och sjukvården i syfte att säkerställa en patientsäker och effektiv verksamhet där kommunen har ett hälso- och sjukvårdsansvar. Denna hanteras vidare under 2019.

Beställningar och avtal

Nya beställningar är framtagna och överlämnade till Produktionsstyrelsen för fortsatt drift av öppen verksamhet Bryggan, kontaktperson LSS, personlig assistans LSS, korttidsvistelse LSS, korttidsstillsyn LSS och bostad med särskild service LSS. En tilläggsbeställning gällande helgaktiviteter på träffpunkter har överlämnats.

Avtalet med Olivia Omsorg AB har förlängts för drift av LSS-gruppboendestaden Hantverkaren. Beslut har tagits av nämnden att upphandla drift av Skogstjappan bostad med särskild service. Upphandling av driften av Åkerspark har genomförts. Nyttida är ny utförare från 1 september

Upphandlingsunderlag har tagits fram för upphandling av driften av särskilt boende och dagverksamhet på Vårdbo.

Implementering IBIC

Modellen Individens behov i centrum (IBIC), för handläggning och dokumentation av ansökningar, har tagits fram av Socialstyrelsen för utredning av behov hos vuxna personer. Implementeringen är genomförd och avslutad inom enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta. Implementeringen av IBIC pågår inom vuxenstödsenheten och planeras att vara infört under 2018.

Klagomål och synpunkter, lex Sarah och ej verkställda beslut

Klagomål och synpunkter

För perioden 1 januari – 30 juni 2018 har redovisats till nämnden; 84 klagomål /synpunkter till hemtjänst, särskilt boende och enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta. Alla synpunkter och klagomål som inte är anonyma följs upp av respektive enhetschef och återkopplas till uppgiftslämnaren inom fjorton dagar.

Klagomålen/synpunkterna avser tillgänglighet, information, bemötande, arbetssätt, lokaler och annat. Konkret har det handlat om tillgänglighet på telefon, brister i bemötandet, information och kommunikation mellan utförare och kunder/anhöriga och att kunder inte är nöjda med utförande av städning. Brister har också lyfts fram kring information vid ändrad planering t.ex. dröjsmål eller ändrad tid för besöket. Även brister i personalkontinuiteten har framförts. Fördelningen mellan de olika verksamhetsområdena är 27 klagomål/synpunkter gällde särskilt boende, 53 st. gällande hemtjänst och 4 st. gällande enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta. De flesta klagomålen/synpunkterna avser bemötande, informationsöverföring och arbetssätt.

Sammanställningen från utförarna inom funktionsnedsättning visar att det har hanterats tio klagomål. Två av dem gällde att en anhörig upplever bristfällig information. Två gällde lokalfrågor, en temperatur och en rengöring. Ett klagomål gällde det sammanlagda omhändertagandet av en boende och ledde till en lex Sarah rapportering hos utföraren. Ett klagomål gällde driften och ledningen på en servicebostad och ledde till en lex Sarah rapportering hos utföraren. Övriga klagomål gällde bemötande, risker, samt försvunna cigaretter. Samtliga klagomål är hanterade av utförarna.

Till förvaltningen har inkommit ett klagomål som rör kommunens verksamhet som helhet och bristen på arbetsplatser för personer med funktionsnedsättning i synnerhet. Klagomålet har hanterats av förvaltningen med möten och olika typer av insatser. Inom handläggning har förvaltningen mottagit ett klagomål där den klagande upplever att handläggningen av en närståendes ärende var bristfälligt.

Vid klagomål mot hälso- och sjukvård ska patienter i första hand vända sig direkt till vårdgivaren. Den 1 januari 2018 trädde lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården i kraft. Detta innebär att patienter kan kontakta patientnämnden för stöd i kontakt med vårdgivaren. Sammanställning av inkomna klagomål och synpunkter gällande hälso- och sjukvård redovisas i årsbokslutet.

I samtliga klagomål/synpunkter har utredning gjorts av det inträffade, de är dokumenterade samt att resultatet av utredningen återkopplats till anmälaren och verksamheten. Oavsett orsak är det viktigt att ett klagomål följs upp och att den klagande upplever sig ha blivit lyssnad till. Inkomna klagomål och synpunkter utgör en värdefull information som underlag i förvaltningens kvalitetsarbete. Arbetet med att dokumentera och systematisera synpunkter och klagomål behöver utvecklas. Socialförvaltningen inväntar att ett nytt kommungemensamt verksamhetssystem ska implementeras.

Lex Sarah

Inom funktionsnedsättningsområdet har fyra lex Sarah rapporter från utförarna meddelats nämnden. Två av dem gällde enskilda omvårdnadshändelser på en gruppboende och en av dem gällde driften och ledningen på en serviceboende. En ytterligare gällde det sammanlagda omhändertagandet av en boende på en gruppboende. Ingen av rapporterna ledde till en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Från äldreomsorgen har ingen Lex Sarah rapport meddelats. Detta följs upp med utförarna under hösten.

Ej verkställda beslut

De beslut som inte har verkställts inom tre månader har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Tjugotvå rapporter gäller beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och insatser som boende för vuxna, ledsagarservice, avlösarservice, korttidsvistelse och kontaktperson. Fjorton rapporter gäller beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och insatser som särskilt boende, kontaktperson, växelboende och dagverksamhet. Rapportering sker även i de fall en person har tackat nej till ett erbjudande. Rekrytering och matchning till uppdrag som avlösare, ledsagare och kontaktperson kan ibland vara en lång process.

Äldreomsorg

Verksamheten omfattar service, stöd och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder (hemtjänst) samt särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet där även hälso- och sjukvårdsinsatser ingår. I verksamheten ingår även anhörigstöd.

Statliga stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen har fördelats för 2018. Fördelningen har gjorts till särskilt boende, hemtjänst och hemtjänst nattpatrull. 5 984 000 kr fanns att fördela för året. Fördelningen beräknades utifrån

antalet kunder med omvårdnadsbehov hos utföraren och fördelades till egen regin, entreprenader och utförare enligt LOV för kunder från Österåker. 3 770 000 kr fördelades till verksamheter inom särskilt boende och 2 214 000 kr till verksamheter som utför hemtjänst dag och natt. Syftet är att öka trygghet och kvalitén för den enskilde.

Särskilt boende, korttidsplatser

Behovet av korttidsplatser har minskat under året. Antalet korttidsplatser har blivit färre i samband med överflyttning av korttidsplatser från Muskötvägen till Enebacken i april. Totalt finns 18 platser att tillgå för korttidsboende inkl. växelboende. Trots detta har det inte funnits behov av att köpa externa korttidsplatser under året. En fördel är att alla korttidsplatser nu finns samlade i en verksamhet och att man sedan hösten 2017 kan erbjudas korttidsplatser, med både demensinriktning och somatisk inriktning, lokalt i kommunen.

Vårdtiden på korttidsplatser har kortats ner genom ett förändrat arbetssätt som innebär att varje kund ska ha ett tydligt mål för vistelsen på korttidsboendet och tätare uppföljningar. Detta har i sin tur bidragit till att antalet korttidsplatser har kunnat minskas. Tillgången på platser i särskilt boende har varit god vilket har möjliggjort snabba inflyttningar i direkt anslutning till beslut om bifall till särskilt boende.

Antalet personer med beslut om särskilt boende har ökat med 37 personer under ett år. I juli hade 261 personer beslut om särskilt boende. En volymökning som inte var fullt ut budgeterad.

Antal kunder i särskilt boende

År	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2017	222	225	230	233	228	224	231	232	234	244	252	252
2018	260	260	255	257	263	262	261					

En ökning av antalet ansökningar från personer bosatta i andra kommuner kan konstateras efter att två nya särskilda boende öppnade hösten 2017. Möjligheten finns enligt lagstiftningen att ställa sin ansökan direkt till den kommun man vill bosätta sig i. Biståndshandläggare utreder behovet och fattar beslut. Till och med juni har 15 ansökningar inkommit från personer bosatta utanför kommunen.

En miljon kronor har fördelats för aktiviteter och stimulans i vardagen på de särskilda boendena.

Nedan ser vi en tabeller från januari tom aug med tomplatskostnader för äldreboende. I juli och augusti har tomplatskostnaderna ökat jämfört med tidigare månader under

året. Totalt under året har vi haft tomplatskostnader motsvarande 1 046 tkr, vilket var ca 1 600 tkr motsvarande period motsvarande år.

Under juni månad betalade Vård- och omsorgsnämnden för 226 tomdygn i särskilt boende vilket motsvarar drygt 7 platser till en sammanlagd kostnad av ca 233 tkr. Beläggningsgraden i aug var 96 % och är lägre än tidigare under året.

Kostnad äldreomsorg	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Totalt 2018
Solskiftet	29 729	39 740	35 029	29 340	20 601	32 032	91 753	111 313	389 537
Vårdbo	19 760	25 509	33 060	2 016	63 084	60 480	56 826	53 865	314 600
Enebacken	43 344	37 296	41 328	64 512	21 168	22 176	44 352	67 536	341 712
Totalt äldreomsorg	92 833	102 545	109 417	95 868	104 853	114 688	192 931	232 714	1 045 849

I tabellen nedan redovisas antal dygn och beläggningsgrad per boende:

Enhet	Beläggningsgrad
Solskiftet	90%
Vårdbo	93%
Enebacken	98%
Totalt	96%

Hemtjänst

Utförd tid i timmar 2018 hemtjänst	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	Ack 2018	2017
TOTALT EGENREGI UTFÖRDA	1942	1768	1877	1852	2033	1968	2144	2075	15659	22 237
TOTALT EGENREGI BESTÄLLDA	2464	2225	2343	2382	2418	2423	2564	2603	19422	28 077
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	78,8%	79,5%	80,1%	77,7%	84,1%	81,2%	83,6%	79,7%	80,6%	79,2%
TOTALT EXTERNA UTFÖRDA	19255	17937	19547	19393	20327	19557	19404	19895	155315	225 256
TOTALT EXTERNA BESTÄLLDA	24365	22007	24824	24140	25100	24824	26360	26208	197628	288 485
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	79,0%	81,5%	78,7%	80,3%	81,0%	78,8%	73,6%	75,9%	78,5%	78,1%
TOTALT HELA KOMMUNEN UTFÖRDA	21197	19705	21424	21245	22360	21525	21548	21970	170974	247 869
TOTALT HELA KOMMUNEN BESTÄLLDA	26829	24232	27167	26522	27518	27247	28924	28811	217250	316 562
% UTFÖRDA / BESTÄLLDA	79,0%	81,3%	78,9%	80,1%	81,3%	79,0%	74,5%	76,3%	78,7%	78,3%

Utförda tid fördelning

	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	Ack 2018	2017
ANDEL EGEN REGI	9,2%	9,0%	8,8%	8,7%	9,1%	9,1%	9,9%	9,4%	9,2%	9,0%
ANDEL EXTERNA	90,8%	91,0%	91,2%	91,3%	90,9%	90,9%	90,1%	90,6%	90,8%	90,9%

Antal kunder med hemtjänst (ej avlösning), 2018

2018 hemtjänst kunder(avlösning, leds)	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti		
Antal Kunder månad	602	604	603	611	609	607	623	623		
tim/månad utförda per kund	35	33	36	35	37	35	35	35		
tim/månad/ beställda per kund	45	40	45	43	45	45	46	46		

Hemtjänstutförarnas utförda tid har minskat något under sommarmånaderna och totalt för året har 78,7 % av de beställda timmarna utförts.

Effekten av beräkning av beviljad tid enligt modellen Individuell behovsanpassad segmentering (IBS) bedöms ha en långsiktigt positiv ekonomisk effekt. Även andra åtgärder har vidtagits för att säkerställa att ersättning till utföraren betalas för faktiskt utförd tid.

En ny hemtjänstutförare har anslutits till kundvalet hemtjänst. Flera

hemtjänstutförare har nått angivet kapacitetstak och haft stopp för nya kunder under första delen av 2018.

Myndighetsutövning

Enheten arbetar systematiskt för att ge kommuninvånarna en korrekt och lättillgänglig information både vid möten, skriftligt informationsmaterial och på hemsidan. Utredningsmetoden IBIC är implementerad på enheten. Detta har resulterat i kortare handläggningstider.

En ny lag trädde i kraft 1 januari 2018, lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS). Lagen innebär att ansvaret för en utskrivningsklar patient ska övertas av kommunen inom tre dagar från det att patienten är utskrivningsklar, jämfört med fem vardagar tidigare. Det pågår ett lokalt arbete tillsammans med FoU Nordost och primärvården för att anpassa arbetssättet. Arbetet har försenats av att den gemensamma digitala portalen inte är klar. Det finns ett behov av utökad bemanning med en biståndshandläggartjänst för att klara de ökade kraven på snabb handläggning av ansökningar i samband med hemgång från sjukhus. Detta påverkar även utförarverksamheterna som behöver anpassa sin verksamhet för att snabbare kunna ta emot nya kunder från sjukhusen.

Uppsökande och stöd

Verksamheten har under året haft fler kontakter än tidigare med anhöriga till personer med demenssjukdom. Detta kan relateras till att verksamheten har gjorts mer tillgänglig genom deltagande vid olika evenemang och information i lokaltidning och på nätet.

För gruppen föräldrar till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har flera deltagande föräldrar anslutit sig till ett gemensamt nätverk och lokala anhöriggrupper.

Rekrytering av syn- och hörselkonsulent pågår i enlighet med fattat beslut av Kommunfullmäktige.

Vuxenstöd

Verksamheten omfattar omsorg om personer med psykisk funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL) samt stöd enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för vuxna personer.

Projektet *Mobilisering inför arbete* (MIA) pågår, detta drivs av Samordningsförbundet Södra Roslagen. Medarbetare från enheten deltar tillsammans med kollegor från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Projektet syftar till att stödja individer med behov av samordnat stöd och rehabilitering för att kunna närma sig arbetsmarknaden. Projektet är finansierat av Europeiska Socialfonden (ESF) och samordningsförbunden i Stockholms län.

Boende enligt LSS

I kommunen finns tretton bostäder med särskild service enligt LSS i form av gruppboende och serviceboende som drivs på uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden. Totalt 113 platser. Verksamheterna har olika inriktning anpassad till olika målgrupper. När en lägenhet blir ledig kan det ta en tid innan nästa hyresgäst kan flytta in då matchningen och planeringen tillsammans med den enskilde och dennes nätverk behöver olika lång tid utifrån den aktuella situationen.

Tomplatserna har varit få under året och endast 1 tomlats på Bergsättra har funnits under juli och augusti. Kostnader under året har varit 665 tkr, jämfört med ca 1 500 tkr motsvarande period föregående år.

Kostnad LSS boende	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Totalt 2018
Oppsättra	67 983	61 404	67 983	65 790	67 983	0			331 143
Smedby	40 827	36 876	40 827	39 510	40 827	0			198 867
Bergsättra							67 983	67 983	135 966
Totalt LSS boende	108 810	98 280	108 810	105 300	108 810	0	67 983	67 983	665 976

Enhet	Tomma platser
Bergsättra	1
Totalt	1

Daglig verksamhet

Verksamheten ligger ute på LOV, men ingen utförare utöver kommunens egen regi har etablerat sig i kommunen.

Personlig assistans enligt LSS och SFB

Försäkringskassan har en mer strikt bedömning gällande ansökningar om personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB). Detta har lett till ett ökat antal ansökningar om stöd från kommunen. Ofta handlar det om omfattande behov som kan tillgodoses genom personlig assistans enligt LSS, hemtjänst eller boende med särskild service.

Omsorg om psykiskt funktionsnedsatta

Verksamheten träffpunkt Bryggan har permanentats efter att tidigare har finansierats med s.k. PRIO-medel. Verksamheten håller öppet två kvällar per vecka för unga

personer med funktionsnedsättning.

En ny utförare inom boendestöd har godkänts och därmed finns två utförare att välja mellan inom kundvalet för boendestöd i Österåkers kommun. Funkisgruppen startade sin verksamhet den 1 mars.

Kostsamma placeringar

Äldreomsorg kostsamma placeringar

Insats	Årskostnad	Dygnskostnad	Föregående månad	Aktuell månadskostnad
Säbo extern	1 460 000 kr	4 000 kr	124 000 kr	124 000 kr
Säbo extern	1 161 065 kr	3 181 kr	98 611 kr	98 611 kr
Säbo extern	1 111 790 kr	3 046 kr	94 426 kr	94 426 kr
Säbo extern	1 111 790 kr	3 046 kr	94 426 kr	94 426 kr
Säbo extern, avslutas under aug	1 086 970 kr	2 978 kr	92 318 kr	50 626 kr
Säbo extern	1 030 395 kr	2 823 kr	87 513 kr	87 513 kr
Säbo extern	972 725 kr	2 665 kr	82 615 kr	82 615 kr
Säbo extern	967 250 kr	2 650 kr	82 150 kr	82 150 kr
Sammanlagt:	8 901 985 kr	24 389 kr	756 059 kr	714 367 kr

Vuxenstöd kostsamma placeringar

Insats	Årskostnad	Dygnskostnad	Föregående månad	Aktuell månadskostnad
Assistans	4 320 544 kr	11 837 kr	366 887 kr	366 887 kr
LSS boende	2 190 000 kr	6 000 kr	186 000 kr	186 000 kr
Assistans	2 118 095 kr	5 803 kr	179 899 kr	179 899 kr
LSS boende	2 115 540 kr	5 796 kr	179 676 kr	179 676 kr
HVB och Övriga insatser enligt SoL	2 007 500 kr	5 640 kr	174 840 kr	174 840 kr
LSS boende	2 007 500 kr	5 500 kr	170 500 kr	170 500 kr
LSS boende	1 841 425 kr	5 045 kr	156 395 kr	156 395 kr
LSS boende	1 778 645 kr	5 000 kr	155 000 kr	155 000 kr
HVB och Övriga insatser enligt SoL	1 772 075 kr	4 855 kr	150 505 kr	150 505 kr
Assistans	1 725 133 kr	4 726 kr	146 518 kr	146 518 kr
Assistans egen regi	1 662 528 kr	4 555 kr	141 201 kr	141 201 kr
Assistans	1 615 572 kr	4 426 kr	137 213 kr	137 213 kr
Assistans	1 568 770 kr	4 298 kr	133 225 kr	133 225 kr
Assistans	1 388 199 kr	3 803 kr	126 284 kr	126 284 kr
LSS boende	1 350 500 kr	3 796 kr	117 676 kr	117 676 kr
HVB & övr insats	1 322 760 kr	3 624 kr	108 710 kr	113 367 kr
LSS boende	1 301 590 kr	3 566 kr	110 546 kr	110 546 kr
HVB och Övriga insatser enligt SoL	1 277 500 kr	3 500 kr	106 980 kr	106 980 kr
LSS boende	1 273 120 kr	3 488 kr	108 128 kr	108 128 kr
LSS boende	1 291 005 kr	3 537 kr	106 857 kr	106 857 kr
Sammanlagt:	35 928 002 kr	98 796 kr	3 063 040 kr	3 067 697 kr

Barn och Ungdom kostsamma placeringar

Insats	Årskostnad	Dygnskostnad	Föregående månad	Aktuell månadskostnad
LSS- o HVB boende egen regi	2 555 000 kr	7 000 kr	217 000 kr	217 000 kr
LSS- o HVB boende	2 387 100 kr	6 540 kr	202 740 kr	202 740 kr
LSS- o HVB boende	2 257 525 kr	6 185 kr	196 726 kr	196 726 kr
Assistans	2 089 919 kr	5 726 kr	177 500 kr	177 500 kr
LSS- o HVB boende	1 911 670 kr	5 238 kr	162 378 kr	162 378 kr
LSS- o HVB boende	1 603 810 kr	4 394 kr	136 214 kr	136 214 kr
LSS- o HVB boende	1 563 295 kr	4 283 kr	133 300 kr	66 650 kr
LSS- o HVB boende	1 563 295 kr	4 283 kr	117 569 kr	117 569 kr
Assistans	1 370 862 kr	3 756 kr	116 281 kr	116 281 kr
Assistans	1 323 419 kr	3 626 kr	109 446 kr	109 446 kr
Sammanlagt:	18 626 095 kr	51 030 kr	1 569 154 kr	1 502 504 kr

Myndighetsutövning

Enheten arbetar med att utveckla rättsäkerheten genom implementering av IBIC som är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med individens behov i centrum. Man följer aktuell rättspraxis och gör rättsfallsanalyser. Inom enheten arbetar man för att i första hand utforma ett stöd hemma i kommunen.

Enheten arbetar också med att utveckla samarbeten internt och samverkan med andra vårdgivare, kommuner och Försäkringskassan. Samordnade individuella planer (SIP) används för att samordna insatserna från olika vårdgivare och för att säkerställa ansvarsfördelningen mellan kommun och landsting. Förberedelser pågår i samverkan för tillämpning av lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS).

Inom enheten ser man en tendens till ökat antal ansökningar om HVB eller bostad med särskild service enligt LSS från personer med psykisk ohälsa. Detta relateras till brist på bostäder och att dessa personer inte bedöms som kreditvärdiga på den reguljära bostadsmarknaden.

Barn och ungdom

Verksamheten omfattar stöd till barn och unga med funktionsnedsättning inom ramen för socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Enheten har hittat en väl fungerande samverkansmodell mellan LSS-handläggarna och socialsekreterarna på enheten. Kompetensutveckling har genomförts för att öka förståelsen och kunskapen kring hela enhetens arbetsområde och den lagstiftning och de metoder som används.

Ett tvåårigt projekt kring ”Problematisk skolfrånvaro” pågår sedan 1 januari 2018 i samverkan mellan Skolnämnden, Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden. Målet för projektet är att upprätta en samverkansmodell för kommunen mellan skola, socialtjänst, vårdnadshavare och andra berörda aktörer gällande barn med problematisk skolfrånvaro för att den på sikt ska minska. LSS-handläggarna deltar i projektet inom ramen för sitt ordinarie uppdrag i de individärenden som är aktuella. Som utgångsvärde har använts uppgifter från skolornas frånvarorapporteringssystem hösten 2017. Projektets arbetsgrupp har informerat skolorna, rektorer och elevhälsa, om projektet samt skapat fördjupat samarbete med tre pilotskolor. Ett särskilt samarbete har inletts med den nya centrala elevhälsan för kommunala skolor. Under

året har åtta barn fått insatser via projektet. För två barn har insatsen kunnat avslutas med positivt resultat.

Utbildning har genomförts för ökad kompetens kring våld i nära relationer i syfte att kunna erbjuda stöd och hjälp till personer utsatta för våld i nära relationer. Två medarbetare inom enheten har utbildats på Länsstyrelsen för att hålla internutbildning om våld i nära relationer för hela förvaltningen.

Personligt ombud

Verksamhetens målgrupp är vuxna personer i Österåkers kommun som på grund av psykisk ohälsa har, eller riskerar att få, långvariga och allvarliga psykiska funktionsnedsättningar. Österåkers kommun får statsbidrag med 1,4 mkr för år 2018, vilket motsvarar 4,65 årsarbetare enligt fastställd beräkningsgrund. Resterande del finansieras av Vård- och omsorgsnämnden. Tendensen är att när vårdens och myndigheternas service sviktar blir det fler som söker hjälp hos personligt ombud. Bland de sökande i målgruppen har unga vuxna, utlandsfödda personer och föräldrar med egna svårigheter som har barn med funktionsnedsättningar ökat. Svårigheter att få en bostad och hemlöshet orsakar också stora svårigheter och ett ökat hjälpbehov.

Antalet personer som har sökt hjälp hos personligt ombud har dubblerats under de senaste åren. Alla som kontaktar personligt ombud blir dock inte klienter utan får hjälp till rätt instans. Ett nytt enkelt sätt för blivande klienter att få kontakt med personligt ombud är via kontaktformulär som fylls i direkt på hemsidan.

I ledningsgruppen för personligt ombud har beslutats att prioritera personer med akuta behov, unga vuxna, föräldrar till minderåriga barn och personer utan insatser. Behöver en person med boendestöd hjälp från personligt ombud är gemensamma möten att föredra. Verksamheten kommer att utveckla nätverksarbete med andra intressenter, både professionella och privata, för klienternas bästa. Dessa möten bygger på klientens delaktighet och godkännande av deltagare vid mötet. Nya samarbetsformer behöver utvecklas inom det förebyggande arbete som bedrivs i kommunen. Personligt ombud deltar i en kartläggning som pågår angående insatser för barn och unga i Österåkers kommun.

Under första halvåret har Personligt ombud haft 125 klienter. 65 nya personer sökte hjälp och av dessa blev 39 klienter. Övriga har hänvisats till rätt instans alternativt fått hjälp genom en kort rådgivning.

Personaluppföljning

Under året har de flesta vakanta tjänsterna kunnat tillsättas vilket har minskat behovet av konsulttjänster. Det innebär på sikt en kostnadsminskning och ger ökade förutsättningar att utveckla verksamhetens kvalitet i de tjänster nämnden kan erbjuda medborgarna.

Personalomsättningen inom förvaltningen har varit 4,65 % tom juni under 2018, jämfört med 13,7% för 2017. 2016 var personalomsättningen 30 %.

Anställda och årsarbetare	2018	2017	2016
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	47,36	46,85	43,67
Antal årsarbetare, tidsbegränsade	2,5	0,5	3,68
Summa årsarbetare	49,86	47,35	47,35
Antal anställda	54	49	54

Sjukfrånvaron har under perioden januari – augusti varit 5,9 % vilket är 1,3 % mindre än under 2017 då sjukfrånvaron var 7,2 %.

Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro totalt
Vård- & omsorgsnämnden 2018	5,9%
Vård- & omsorgsnämnden 2017	7,2%
Vård- & omsorgsnämnden 2016	6,3%

Uppföljning miljöarbete

Kommunfullmäktige har antagit två inriktningsmål med koppling till miljön. Ett av målen syftar till att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, det andra att uppnå en stark och balanserad tillväxt som ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Med detta som utgångspunkt är Vård- och omsorgsnämndens mål att driva sin verksamhet på ett för miljön hållbart sätt i linje med kommunens miljömål.

Inom förvaltningens verksamhet i Alceahuset bedrivs ett praktiskt miljöarbete i mindre skala. På varje enhet finns möjlighet till sopsortering, tillgänglig teknik för att delta digitalt i möten, genomföra vårdplaneringar på distans och att delta i webbutbildningar. Att utveckla tekniken för distansarbete är en del i arbetet att minska antalet miljöbelastande resor. Andra delar är att öka kunskapen om miljöpåverkan med syfte att få till en förändring i attityder och kultur.

Förvaltningen ingår i en kommunövergripande arbetsgrupp som leds av kommunens

hållbarhetsstrategi. Inom ramen för gruppens arbete har behovet av kommungemensamma åtaganden, såsom en resepolicy och miljökrav i upphandling, behandlats. I nämndens roll som beställare av verksamhet skulle tydliga miljökrav i upphandling kunna ge en positiv miljöpåverkan på lång sikt. Det arbetet måste i så fall ske i samverkan med upphandlingsenheten. Arbetet med att ta fram styrdokument avseende tjänsteresor kommer att påbörjas under hösten.

Socialförvaltningen har deltagit i samhällsbyggnadsförvaltningens arbete med framtagande av ny översiktplan; Översiktsplan 2040. Planen antogs av Kommunfullmäktige i maj 2018.

Framåtblick

Digitalisering och välfärdsteknologi är ett angeläget utvecklingsområde både inom sociala omsorgen och hälso- och sjukvården. Nyttan för brukaren kan vara ökad självständighet, delaktighet, tillgänglighet och trygghet. För verksamheten innebär det möjlighet till ökad effektivisering och kvalitet på tjänsterna. För att kunna driva utveckling inom området krävs ny kompetens och en sammanhållen strategi för Vård- och omsorgsnämnden. Det skulle kunna innebära en ekonomisk satsning som kan förväntas ge stora effekter på resursanvändning inom socialförvaltningen på sikt. Regeringens vision är att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Det finns behov av bostäder med särskild service LSS för att kunna verkställa beviljade insatser i Österåkers kommun istället för köp av plats i externt boende utanför kommunen. Det handlar främst om gruppboendestäder. Kostnaden för köp av externt boende är ofta betydligt högre än boendet som drivs av produktionsförvaltningen eller på entreprenad enligt av Kommunfullmäktige beslutad ersättning.

Det finns också behov av olika boendeformer i kommunen för personer med psykiska funktionsnedsättningar för att under kortare eller längre perioder få tillgång till omsorg och boende under trygga former. Ett stöd i hemkommunen ger ökade förutsättningar för att behålla vardagsrutiner och goda kontakter i nätverket.

Framöver kan antalet personer med behov av stöd inom socialpsykiatri öka då många ensamkommande barn och nyanlända personer bär på traumatiska upplevelser som kan leda till långvarig psykisk ohälsa.

Försäkringskassan har en mer strikt bedömning gällande ansökningar om personlig

assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB). Detta leder till ett ökat antal ansökningar om stöd från kommunen. Ofta handlar det om omfattande behov som kan tillgodoses genom hemtjänst, personlig assistans enligt LSS eller boende med särskild service.

Andelen personer som är 80 år och äldre ökar i Österåkers kommun. Sista december 2017 var antalet 1621 personer och beräknas år 2021 uppgå till 2117 personer enligt befolkningsprognosen, en ökning med 496 personer på fyra år. Detta kommer att innebära ett ökat behov av insatser riktade till målgruppen, till exempel hemtjänst och särskilt boende.

Framtidens äldreomsorg - Nationell kvalitetsplan (Skr 2017/18:280) har överlämnats från regeringen till riksdagen i juni 2018. Syftet med planen är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Fokus i planen ligger på kommunernas vård och omsorg om äldre personer. Planen ska genomföras åren 2019 – 2034. Åtgärderna ska syfta till; Högre effektivitet och kvalitet, bättre förebyggande och rehabiliterande insatser, tryggad personalförsörjning, översyn av särskilda boendeformer, flexibla former för beslut om äldreomsorg och användning av välfärdsteknologi. Alla är angelägna områden för att säkra framtidens äldreomsorg.

Tillgång till personal i framtidens vård och omsorg är osäker. Vissa utförarverksamheter i Österåker ser redan nu att det är svårt att rekrytera personal med undersköterskekompetens eller motsvarande. Även bristen på sjuksköterskor är stor i Stockholmsområdet. Detta måste tas med som en faktor i planeringen för framtidens vård och omsorg.